

AGRICULTURA / ALIMENTACIÓ

Una ramadera muny un vaca en una explotació de Santa Maria de Palautordera

CLICK ART FOTO

Construcció europea i PAC

FUNDACIÓ AGRÍCOLA CATALANA

El passat 12 de juny es van complir vint anys de la signatura del Tractat d'Adhesió de l'Estat espanyol a la Unió Europea. Aquest aniversari coincideix amb un moment en què s'han posat a sobre de la taula de discussió les perspectives financeres de la UE, amb la Política Agrària Comunitària (PAC) com un dels principals eixos, després de l'ampliació en 10 Estats membres més, el maig de l'any passat, i de les consultes sobre el Tractat de Constitució Europea.

Tot fent balanç del que han suposat aquests vint anys, des de l'ingrés efectiu en la Comunitat l'1 de gener del 1986 i fins al 2006, l'Estat espanyol haurà contribuït amb 117.600 milions d'euros als pressupostos de la Unió Europea, i n'haurà rebut 211.000 milions, ambdues xifres en preus del 2004. Un balanç, per tant, positiu de 93.300 milions d'euros, és a dir, el 0,83% del PIB de l'Estat cada any durant 20 anys.

En funció de les negociacions sobre el finançament de la UE per al període 2007-2013, l'Estat espanyol pot deixar de percebre aquests fons i esdevenir contribuïdor net als pressupostos comunitaris, una situació que respon en bona part a l'increment del PIB per càpita pels efectes estadístics de l'ampliació. Val a dir que l'Estat espanyol deixaria de percebre transferències dels Fons Estructurals i de Cohesió, i en fun-

ció de si aquesta pèrdua és progressiva o no el país estarà en condicions de fer front a les conseqüències que això pugui tenir en el conjunt de l'economia.

En aquest mateix context de negociacions, la Gran Bretanya planteja continuar amb el reintegrament de part de la seva contribució neta als fons comunitaris, el que suposaria, almenys, una transferència de 4.600 milions d'euros a l'any. Sense entrar a qüestionar el posicionament britànic pel que fa a la defensa de quina ha de ser la quota de contribució neta als pressupostos de la Unió Europea d'aquest país, sí que cal aclarir alguns aspectes de l'argumentació que fan servir.

Cal dir que els agricultors i ramaders britànics reben ajuts a compte de la PAC, i que el Govern britànic manté acords per a la importació preferent des de les antigues colònies: carn de xai i bou, blat i ordi, entre d'altres, procedents de Nova Zelanda i Austràlia, sucre de l'Índia per comercialitzar al si de la Unió, on, d'altra banda, el sucre és excedentari, i també produccions del Carib i de l'Àfrica.

D'altra banda, la Gran Bretanya qüestiona que el 45% dels pressupostos comunitaris -al voltant de 43.000 milions d'euros- siguin absorbits per la Política Agrària Comunitària, ja que són ajuts destinats, segons afirmen, a un sector que genera només el 2% del PIB europeu i ocupa el 4% de la població europea.

També posen en qüestió que la diferència entre els preus percebuts pels agricultors europeus i els d'altres països sigui del 35%.

D'altra banda, França i Alemanya van acordar els detalls de la reforma de la Política Agrària Comunitària d'acord amb els interessos geoestratègics d'ambdós estats, en una reunió bilateral, al marge de la resta de socis europeus, i comptant que s'acceptaria el resultat final.

Polítiques alimentàries

Assistim, doncs, a l'escenificació de dos plantejaments diferents del que ha de ser la construcció europea. D'una banda, un model britànic, que compta amb una estructura agrària de grans dimensions que es troba en millors condicions de competitivitat que el sector agrari a la resta de la Unió Europea. A més, a la Gran Bretanya únicament es produeix el 50% del que es consumeix -per tant, no és excedentari- i cobreix la resta de necessitats a partir de les importacions de països que formen part de la Commonwealth.

D'altra banda, el model continental, d'intervenció, que pretén continuar amb una política de subvencions al sector agrari que respon més a polítiques socials que a polítiques econòmiques, i també com una estratègia internacional d'acords amb determinats països.

Des de la Fundació Agrícola Catalana hem defensat reiteradament que les polítiques agràries s'han de preveure com a polítiques alimentàries, justament perquè el sector productiu agrari és l'únic capaç de subministrar aliments a la població. I les polítiques agràries han de contemplar també un marc territorial productiu on l'explotació estigui deslligada de la propietat, de manera que el productor pugui esdevenir empresari.

Per descomptat, si només el 4% de la població europea es dedica a aquesta activitat econòmica és justament perquè hi ha hagut una extraordinària millora de la productivitat. En tot cas, la importància del sector agrari no rau en la quantitat de llocs de treball que genera, sinó en els beneficis que comporta al conjunt de la societat.

En aquest sentit, el sector agrari, a més de les activitats directes, genera també d'altres que hi estan íntimament relacionades, com ara la investigació, la innovació, la producció i comercialització d'inputs -i aquí cal incloure la indústria de maquinària, la veterinària, la d'alimentació animal, entre d'altres-, la formació i la logística i el transport. En forma d'il·lustració, als Estats Units, amb un 2% d'agricultors, la població ocupada en tota la cadena alimentària és el 26% del total de la població activa. Es tracta, doncs, d'un sector econòmic potent malgrat les intervencions estatals o comunitàries.

Aquests dies assistim a un debat sobre les aportacions econòmiques dels diferents Estats membres de la UE, i sobre les prioritats que cal abordar. En qualsevol cas, a l'Estat espanyol caldrà tenir en compte que, d'una manera o d'una altra, progressivament o de manera dràstica, es reduiran els fons provinents dels pressupostos comunitaris. I que, a hores d'ara, la despesa en investigació, desenvolupament i innovació és el 53% de la mitjana europea, l'ús de les tecnologies de la informació és encara reduït i el nivell de finalització d'estudis secundaris per part dels joves se situa en 18 punts per sota de la mitjana europea. A més, la productivitat laboral representa el 87% de la mitjana europea i les taxes d'activitat de la dona són de les més baixes d'Europa.

Cal, doncs, treballar en aquests aspectes, que són els que contribueixen a la millora de la competitivitat: tecnologia, capacitat financera, recursos humans, formació professional, recerca i desenvolupament, ensenyament, logística, entre d'altres.

El sector agrari i agroindustrial també haurà de treballar, i aprofundir en l'oferta d'unes produccions millors des del punt de vista de la relació qualitat-preu, justament perquè també en el sector agrari, com a sector econòmic, la competitivitat és important.

El paper de les administracions en aquest punt és decisiu, en el sentit de generar, d'una banda, el marc adequat perquè l'explotació agrària estigui deslligada de la propietat, i, d'una altra, incloure en la liberalització del sector agrari la liberalització dels sectors proveïdors, com ara l'energètic. I, per sobre de tot, entendre que no s'han de fer polítiques d'assistència social al sector agrari, sinó polítiques encaminades a generar el marc adequat per al desenvolupament d'un sector econòmic estratègic.

Federació
Catalana de
Voluntariat
Social

Fes-te Voluntari Social!

Federació Catalana de Voluntariat Social

Grassot, 3. 2n - 08025 Barcelona

Tel. 93 458 99 06